

DIANA GABALDON s-a născut pe 11 ianuarie 1952 în Arizona, unde locuiește și astăzi, împreună cu familia. A studiat zoologia la Northern Arizona University și biologia marină la University of California, San Diego, și are un doctorat în ecologie. A fost profesor universitar înainte de a se dedica în întregime literaturii. A semnat numeroase articole științifice și de popularizare a științei înainte de a deveni scriitoare full time. În anul 1991 a debutat cu romanul *Călătoria* (recompensat, printre altele, cu Romance Writers of America's RITA Award), primul volum din seria *Outlander*, concepută inițial ca trilogie. După mărturisirea scriitoarei aflate la debut, care era departe de a bănuși succesul ce va urma, cartea a rezultat, după o documentare „de modă veche”, din interesul pentru călătoria în timp și pentru universul scoțian. Romanul a cucerit imediat publicul și au urmat încă șapte romane în aceeași serie, toate bestselleruri *New York Times*: *Dragonfly in Amber*, *Voyager*, *Drums of Autumn*, *The Fiery Cross*, *A Breath of Snow and Ashes*, *An Echo in the Bone* și *Written in My Own Heart's Blood*. Seria a fost publicată în 26 de țări și a inspirat, începând cu anul 2014, un serial de televiziune american care se bucură de mare succes. Printre celelalte scrieri ale autoarei se numără seria *Lord John*, precum și povestiri apărute în antologii și volume colective.

OUTLANDER CĂLĂTOAREA

DIANA GABALDON

Ediția a 2-a

Traducere din limba engleză de
MARIA DRĂGUT

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI. INVERNESS, 1945

1. Un nou început	11
2. Cercul de piatră	31
3. Bărbatul din pădure	56
4. Sosirea mea la castel	83
5. Clanul MacKenzie	95

PARTEA A DOUA. CASTELUL LEOCH

6. Judecata lui Colum	105
7. Dulapul lui Davie Beaton	124
8. Banchetul unei seri	140
9. Adunarea	156
10. Jurământul	174

PARTEA A TREIA. LA DRUM

11. Conversații cu un avocat	197
12. Comandantul garnizoanei	219
13. Anunțarea unei căsătorii	231
14. Ceremonia de nuntă	248
15. Revelațiile iatacului nupțial	258
16. O zi minunată	279
17. Cerșetorul	301
18. Tâlhari în munți	316
19. Calul de apă	333
20. Poienile pustii	336

21. <i>Un mauvais quart d'heure</i> după altul	351
22. Răfuielei	367
23. Întoarcerea la Leoch	395

PARTEA A PATRA. ADIERE DE PUCIOASĂ

24. Oaspeți de seamă	417
25. Vrajitoarea trebuie să moară	484

PARTEA A CINCEA. LALLYBROCH

26. Întoarcerea stăpânului	533
27. Cel mai important motiv	554
28. Sărutări și desuuri	563
29. Mai multă sinceritate	576
30. Conversații lângă foc	588
31. Ziua pătrarului	594
32. Travaliiul	610
33. Garda	619

PARTEA A ȘASEA. CĂUTAREA

34. Povestea lui Dougal	633
-------------------------------	-----

PARTEA A ȘAPTEA. REFUGIUL

35. Închisoarea Wentworth	653
36. MacRannoch	685
37. Evadarea	714
38. Ablația	724
39. Răscumpărarea unui suflet	739
40. Iertarea	762
41. Din pântecul pământului	784
<i>Mulțumiri</i>	796

PARTEA ÎNTÂI

INVERNESS, 1945

1. UN NOU ÎNCEPUT

La prima vedere nu părea un loc tocmai potrivit pentru o dispariție. Pensiunea doamnei Baird era aidoma celorlalte o mie de pensiuni din Highland în 1945; tăcută și curată, cu un tapet înflorat și decolorat, podele strălucind și un aparat cu fisă pentru încălzit apa în camera de baie. Doamna Baird, o femeie durdulie și veselă, nu a avut nimic de obiectat când Frank i-a împânzit salonul – micuț și cu pereții îmbrăcați cu un tapet cu trandafiri – cu numeroasele cărți și ziare care îl însoțeau pretutindeni în călătorii.

Am dat nas în nas cu doamna Baird în holul de la intrare, în timp ce mă pregăteam să ies pe ușă. M-a oprit din drum, punându-și mâna mică și grăsulie pe brațul meu și netezindu-mi părul.

– Vai de mine, doamnă Randall, da' nu puteți ieși afară așa! Stați, să vă mai aranjez nițel părul. Așa! Mai bine. Știți, verișoară-mea îmi tot povestește despre o soluție de încrețit părul pe care a încercat-o, funcționează de minune și face niște bucle de vis; poate ar trebui s-o încercați data viitoare.

Nu am avut inima să îi spun că încăpățânarea buclelor mele castanii era vina exclusivă a Mamei Natură și nu o neglijență a producătorilor de soluții de permanent. Propriile ei bucle – strâns ondulate – nu manifestau o astfel de îndărătnicie.

– Da, așa voi face, doamnă Baird, am mințit. Mă duc doar puțin până în sat să mă întâlnesc cu Frank. Ne vom înapoia până la ora ceaiului.

M-am strecurat afară pe ușă și de-a lungul potecii, înainte ca doamna Baird să mai descopere alte defecte ale ținutei mele dezordonate. După patru ani petrecuți ca soră medicală în Armata Regală, mă bucuram de o vacanță departe de uniforme și rații, răsfățându-mă cu rochii din pânză viu colorate, cu totul nepotrivite pentru o plimbare printre ierburile aspre, înalte și sălbatice.

Inițial nu am planificat să hoinăresc prea mult; imaginația mea zbură spre dimineți târzii petrecute dormind și după-amiezi lungi și leneșe în pat cu Frank, fără să dormim. Cu toate acestea, era destul de dificil să păstrezi o dispoziție de romantism senzual cu doamna Baird dând din greu cu aspiratorul în fața ușii.

– Probabil că e cea mai murdară bucată de mochetă din Scoția, remarcasem Frank mucalit în acea dimineață, în timp ce stăteam în pat, ascultând mugetul feroce al aspiratorului din coridor.

– Aproape la fel de murdară precum imaginația gazdei noastre, am încuviințat eu. Poate că ar fi trebuit să mergem la Brighton.

Înainte ca Frank să își ia în primire postul de profesor de istorie la Oxford aleseserăm să ne petrecem vacanța în Highlands, deoarece Scoția fusese mai puțin atinsă de ororile fizice ale războiului în comparație cu restul Marii Britanii. De asemenea, bucuria frenetică de după încheierea conflictului, care infectase cele mai populare zone de vacanță, aici nu era atât de intensă.

Și, fără să discutăm, cred că amândoi am simțit că e un loc simbolic pentru a ne reface căsnicia; ne căsătoriserăm și petrecuserăm o lună de miere de două zile în Highlands la scurt timp după izbucnirea războiului, în urmă cu șapte ani. Un refugiu pașnic, în care să ne redescoperim unul pe celălalt, gândeam noi, fără să ne dăm seama că, în timp ce golful și pescuitul sunt cele mai populare sporturi în aer liber din Scoția, bârfa este cel mai popular sport de interior. Și când plouă atât de mult precum plouă în Scoția, oamenii își petrec mult timp în case.

– Unde te duci? am întrebat, când Frank s-a ridicat din pat.

– Ar fi urât din partea noastră să o dezamăgim pe drăguța noastră gazdă, a răspuns el.

Săltându-se pe marginea patului antic, a început să sară ușor, făcând arcurile saltelei să scoată un scârțâit ritmic. Aspiratorul de pe coridor a amuțit deodată. După câteva clipe de legănat, Frank a scos un gemăt puternic, teatral și s-a prăbușit cu o zbârnâială de arcuri supărate. Punându-mi perna la gură, am început să chicotesc pe înfundate, pentru a nu deranja tăcerea fără suflare din fața ușii.

Frank a ridicat sprâncenele spre mine:

– Tu trebuie să gemi în extaz, nu să chicotești, m-a muștrat șoptit. Doamna Baird va crede că nu sunt bun la pat.

– Va trebui să muncești mai mult decât atât, dacă vrei gemete extatice, am răspuns. Două minute nu merită mai mult de un chicot.

– Destrăbălată mică și nerecunoscătoare! Am venit aici ca să mă odihnesc, ai uitat?

– Leneșule! Niciodată nu vei forma următoarea creangă a arborelui genealogic al familiei, dacă nu te străduiești mai mult.

Pasiunea lui Frank pentru genealogie era un alt motiv pentru care alesesem Highlands. Conform uneia dintre bucățile soioase de hârtie pe care el le căra peste tot, un oarecare strămoș neinteresant de-al lui ar fi avut ceva sau altceva de făcut în această regiune, cândva pe la jumătatea secolului al optsprezecelea... sau o fi fost al șaptesprezecelea?

– Dacă sfârșesc precum un ciot sterp în arborele genealogic al familiei, va fi fără îndoială vina gazdei noastre neobosite din fața ușii. La urma urmei, suntem căsătoriți de aproape opt ani. Micul Frank Jr. ar fi destul de legitim, astfel încât nu ar fi nevoie să-l concepem în prezența unui martor.

– Dacă va fi vreodată conceput, am răspuns pesimistă.

Mai suferisem o dezamăgire în săptămâna dinaintea vacanței în Scoția.

– Cu tot aerul proaspăt și dieta sănătoasă? E imposibil să nu reușim aici.

La cina din seara de dinainte avuseserăm hering prăjit. La prânz mâncaserăm hering murat. Iar mirosul înțepător, care se infiltra de-a lungul scărilor, arăta fără dubiu că dejunul avea să fie hering afumat.

– Dacă nu cumva ai în plan o a doua reprezentare pentru edificarea doamnei Baird, am sugerat eu, mai bine te-ai îmbrăca. Nu aveai o întâlnire cu acel pastor la ora zece?

Reverendul doctor Reginald Wakefield, vicarul parohiei locale, trebuia să îi furnizeze lui Frank câteva registre de botez absolut fascinante pentru studiu, ca să nu mai vorbim de perspectiva strălucită în care ar fi putut scoate de la naftalină oarece buletine militare sau ceva asemănător în care apărea ilustrul strămoș.

– Cum spuneați că îl chema pe stră-stră-stră-stră-străbunicul ăla al tău? am întrebat. Cel care tăia frunză la câini pe aici în timpul uneia dintre răscoale? Nu îmi amintesc prea bine dacă Willy sau Walter.

– De fapt, Jonathan.

Frank accepta placid dezinteresul meu total față de istoria familiei lui, însă rămânea mereu în gardă, pregătit să se agațe de cel mai mic semn de curiozitate din partea mea pentru a-mi povesti toate detaliile pe care le aflase despre primii membri ai familiei Randall și despre cei legați de ei. Privirea lui a căpătat sclipirea febrilă a profesorului fanatic, în timp ce-și încheia nasturii de la cămașă.

– Jonathan Wolverton Randall – Wolverton dinspre un unchi al mamei sale, un cavaler neînsemnat din Sussex. Cu toate acestea, era

cunoscut ca Jack cel Negru, poreclă căpătată în armată, probabil în perioada în care a staționat cu garnizoana aici.

Mi-am băgat fața în pernă și m-am prefăcut că sforăi. Ignorându-mă, Frank a continuat netulburat exegeza lui cărturărească.

– Și-a cumpărat brevetul militar pe la jumătatea anilor treizeci – 1730 adică – și a servit țara cu gradul de căpitan de dragoni. Conform scrisorilor vechi pe care mi le-a trimis verișoara May, s-a descurcat destul de bine în armată. O alegere excelentă pentru al doilea fiu. Fratele său mai mic a urmat de asemenea tradiția și a devenit preot, însă nu am aflat mare lucru despre el. Oricum, ducele de Sandringham vorbește mult despre activitatea lui de dinaintea și din timpul celei de a doua răscoală a iacobiților, din '45, se înțelege, a detaliat el pentru beneficiul ignoranților din public, adică al meu. Știi, povestea cu Bonnie Prince și toată tărășenia?

– Nu sunt sigură că scoțienii realizează că au pierdut acea bătălie, l-am întrerupt, ridicându-mă și încercând să îmi aranjez părul. L-am auzit cu urechile mele aseară pe un barman la pub numindu-ne *sassenach*.

– Păi, de ce nu? a întrebat Frank netulburat. Nu înseamnă altceva decât „englez“, dacă stai să te gândești, sau în cel mai rău caz „venetic“, iar noi asta suntem.

– Știu ce înseamnă, doar că m-a deranjat tonul.

Frank a căutat în sertarul biroului o curea.

– Era deranjat doar pentru că i-am reproșat că berea e slabă. I-am spus că adevărata bere scoțiană se obține după ce pui o cizmă veche în butoi și o strecuri printr-o pereche de chiloți răspurtați.

– Ah, acum se explică nota de plată, am răspuns.

– Păi, am formulat nițel mai diplomatic decât acum, însă doar pentru că limba scoțiană nu are un cuvânt anume pentru chiloți.

Am întins intrigată mâna după o pereche de-ai mei.

– De ce nu? Vechii scoțieni nu purtau așa ceva?

Frank mi-a aruncat o privire strâmbă.

– Nu ai auzit niciodată vechiul cântec despre ce poartă un scoțian pe sub kilt?

– Probabil că nu o pereche de chiloți bărbătești cu mânecută până la genunchi, am răspuns fără umor. Poate plec și eu în căutarea unui purtător de kilt, în timp ce tu te distrezi cu vicarul, și o să-l întreb pe el.

– În acest caz, vezi să nu te trezești arestată, Claire. Decanului de la St Gilles College nu i-ar plăcea deloc să audă una ca asta.

Spre norocul nostru, niciun posesor de kilt nu hoinărea prin centrul satului sau prin magazinele din piața mare. Erau totuși câțiva oameni,

majoritatea gospodine, asemenea doamnei Baird, făcându-și cumpărăturile zilnice. Guralive și bârfitoare, cu trupurile solide îmbrăcate în stofă cadri-lată, umpleau magazinele cu o căldură confortabilă; un antidot împotriva burniței reci a dimineții.

Mă delectam plimbându-mă printre rafturile proaspăt aprovizionate, chiar dacă nu aveam o gospodărie proprie care ar fi necesitat mai multe de cumpărat, doar din pura plăcere de a vedea din nou o mulțime de produse în magazine. Trecuse o perioadă lungă de austeritate, în care ne descurcaserăm fără cele mai banale lucruri, precum săpunul sau ouăle, iar o perioadă chiar mai îndelungată fără micile plăceri ale vieții, cum ar fi apa de toaletă *L'Heure Bleue*.

Privirea mi s-a oprit asupra unei vitrine pline cu diverse produse pentru casă – prosoape de bucătărie brodate, învelitoare pentru ceainice, căni mari și pahare, un teanc de tăvi de plăcintă destul de grosolane și un set de trei vase.

Niciodată în viața mea nu am avut o vază. În timpul războiului, am trăit, desigur, în aripa infirmierelor, întâi în Pembroke Hospital, mai târziu într-un spital de campanie din Franța. Însă chiar și înainte de asta, nu am locuit nicăieri pentru o perioadă suficient de îndelungată pentru a justifica achiziționarea unui asemenea obiect. Dacă aș fi avut o astfel de vază, am reflectat, unchiul Lamb ar fi umplut-o cu cioburi cu mult timp înainte de a mă putea apropia de ea cu un buchet de margarete.

Quentin Lambert Beauchamp. „Q“ pentru studenții săi de la Arheologie și pentru prieteni. „Doctorul Beauchamp“ pentru cei din cercurile scolastice în care se învățea, își ținea conferințele și în care profesa. Însă pentru mine întotdeauna unchiul Lamb.

Singurul frate al tatălui meu și unica rudă în viață în acel moment se pricopsise cu mine, în vârstă de cinci ani, când părinții mei muriseră într-un accident de mașină. Pe picior de plecare într-o călătorie în Orientul Mijlociu, își întrerupsese pregătirile pentru câteva zile cât să facă aranjamentele pentru înmormântare, să pună la punct moștenirea părinților mei și să mă înscrie la un internat de fete bine cotate, unde eu am refuzat categoric să mă duc.

Pus în fața necesității de a-mi smulge degetele grăsuțe de pe mânerul ușii de la mașină și de a mă târî de picioare până pe scările internatului, unchiul Lamb, care detesta conflictul personal de orice fel, oftase exasperat, apoi, dându-se bătut, ridicase din umeri neputincios și aruncase pe fereastră ultimele rămășițe ale conștiinței sale împreună cu noua mea pălărie de pai cu boruri late.

– Ce porcărie urâtă, a bombănit el, privind-o în oglinda retrovizoare cum se rostogolea fără griji în urmă, în vreme ce ne îndepărtam în viteză de-a lungul aleii. Niciodată nu mi-au plăcut pălăriile de damă, apoi și-a îndreptat privirea spre mine, fixându-mă cu o uitătură feroce. Un lucru, a rostit, pe un ton amenințător. Să nu te prind că te joci de-a păpușile cu figurinele mele persane funerare. Orice, dar nu asta. Ne-am înțeles?

Eu am încuviințat din cap, mulțumită. Și am plecat cu el în Orientul Mijlociu, în America de Sud și în zecile de situri arheologice de studiu din întreaga lume. Am învățat să citesc și să scriu din ciornele pentru articolele de revistă, să sap latrine, să fierb apă și să fac o sumedenie de lucruri nepotrivite pentru o domnișoară de origini nobile... până l-am cunoscut pe istoricul chipeș și brunet care venise pentru a-l consulta pe unchiul Lamb asupra punctului în care filozofia franceză ar fi înrudită cu practica religioasă egipteană.

Chiar și după căsătorie, Frank și cu mine am dus ca cercetători o viață de nomazi, împărțiți între conferințe pe continent și diverse apartamente temporare, până când izbucnirea războiului l-a trimis pe Frank la instrucția militară pentru ofițeri și la Unitatea de informații de la MI6, iar pe mine la cursurile de calificare pentru infirmiere. Deși eram căsătorită de aproape opt ani, noua casă din Oxford avea să fie primul nostru cămin adevărat.

Îndesându-mi hotărâtă poșeta sub braț, am intrat în magazin și am cumpărat vasele.

M-am întâlnit cu Frank la intersecția dintre High Street și Gereside Road și am pornit împreună de-a lungul străzii. A ridicat sprâncenele la vederea cumpărăturilor mele.

– Vaze? a zâmbit. Minunat. Poate acum nu vei mai pune flori în cărțile mele.

– Nu sunt flori, sunt specimene. Și tu ai fost cel care a sugerat ca eu să mă apuc de botanică. Să îmi ocup mintea, acum că nu mai trebuie să îngrijesc de nimeni, i-am amintit.

– Adevărat, a încuviințat el binedispus. Însă nu mi-am dat seama că voi avea verdeață în poală de fiecare dată când deschid câte o carte. Ce era chestia aceea oribilă, cafenie și sfărâmicioasă pe care ai pus-o în *Tuscum and Banks*?

– Picioarul-caprei. Bună pentru hemoroizi.

– Te pregătești pentru bătrânețea mea iminentă, nu-i așa? Cât de grijulie ești, Claire!

Am intrat pe poartă râzând, iar Frank a rămas în urmă pentru a mă lăsa să urc prima treptele înguste de la intrare.

M-a apucat brusc de braț.

– Stai! Nu cred că vrei să pui piciorul acolo.

Mi-am ridicat cu mare grijă talpa de pe o pată largă, maro-roșcată de pe treapta de sus.

– Ce straniu, am spus. Doamna Baird spală cu peria scările în fiecare dimineață; am văzut-o. Ce crezi că poate fi?

Frank s-a aplecat peste treaptă, mirosind atent.

– La prima impresie, aș spune că e sânge.

– Sânge! Am făcut un pas în spate pe alee. Al cui? am întrebat, aruncând priviri speriate spre casă. Crezi că doamna Baird a suferit vreun accident?

Nu mi-o puteam imagina pe gazda noastră atât de pedantă lăsând pete de sânge să se usuce pe treptele casei ei decât în cazul în care se petrecuse o catastrofă. O clipă m-am întrebat dacă nu cumva salonul ar putea adăposti un criminal nebun, înarmat cu un topor, pregătindu-se chiar acum să sară asupra noastră cu un urlet care să ne înghețe sufletul de frică.

Frank a dat din cap. S-a ridicat pe vârfuri pentru a arunca o privire peste gardul viu în grădina vecină.

– Nu cred. O pată asemănătoare e și pe treptele familiei Collins.

– Adevărat?

M-am apropiat de Frank să privesc peste gard, dar și pentru suport moral.

Regiunea nu părea locul în care s-ar putea acua un criminal în serie, însă mă îndoiam că astfel de persoane ar utiliza vreun soi de criteriu logic în alegerea decorului.

– Asta e chiar... dezagreabil, am remarcat.

În casa vecină nu părea a fi cineva.

– Ce crezi că s-a întâmplat?

Frank s-a încrunțat, a căzut pe gânduri, apoi și-a bătut piciorul ușor cu mâna, părând deodată inspirat.

– Cred că știi! Așteaptă aici un moment.

S-a repezit afară din curte și a luat-o la fugă de-a lungul străzii, lăsându-mă pe marginea treptelor. După câteva clipe s-a întors, luminat la față, având confirmarea.

– Da, asta trebuie să fie. Fiecare casă din rând a făcut asta.

– Ce a făcut? A primit o vizită a unui nebun ucigaș?

Glasul îmi era nițel tăios, încă speriată după ce fusesem abandonată brusc, având drept companie doar o pată mare de sânge.

– Nu, a râs Frank, a făcut un sacrificiu ritualic. Fascinant!

Resp S-a lăsat pe vine și cu palmele pe iarbă, cercetând atent pata de sânge.

Ipoteza aceasta nu suna cu mult mai bine decât cea a existenței unui criminal nebun. M-am ghemuit lângă el, strâmbând din nas la mirosul de sânge. Era prea devreme pentru insecte, însă câteva muște mari și leneșe de munte încercuiseră deja pata.

– Ce vrei să spui cu „sacrificiu ritualic”? am întreat. Doamna Baird este o credincioasă evlavioasă, și la fel sunt și vecinele ei. Aici nu suntem pe Dealul Druizilor sau mai știu eu unde.

Franks s-a ridicat, scuturându-și firele de iarbă de pe pantaloni.

– Asta e doar părerea ta, fata mea, a spus. Nu există loc pe pământ cu mai multe superstiții vechi și farmece împletite în viața de zi cu zi ca această regiune a Scoției. Evlavioasă sau nu, doamna Baird crede în poveștile din bătrâni, la fel ca toți vecinii ei, arătând spre pata de sânge cu vârful lustruit al pantofului. Sângele unui cocoș negru, mi-a explicat el, părând încântat. Casele sunt noi, vezi? Prefabricate.

I-am aruncat o privire rece.

– Dacă ai cumva impresia că asta explică totul, mai gândește-te o dată. De ce contează cât de vechi sunt casele? Și unde Dumnezeu este toată lumea?

– Probabil în sat, la cârciumă. Hai să mergem să vedem, vrei?

Luându-mă de braț, ne-am îndreptat spre poartă și am luat-o pe Gereside Road, înapoi în centru.

– Pe vremuri și până aproape de zilele noastre, mi-a explicat Frank în timp ce mergeam, când se construia o casă, se obișnuia să omori ceva și să-l îngropi sub temelie, pentru a îmblânzi spiritele pământului din acel loc. Știi vorba străveche: „El va așeza temelia acestuia în primul născut, iar în cel de-al doilea își va așeza porțile”.

M-am înfiorat la auzul citatului.

– În acest caz, bănuiesc că e destul de modern și iluminat din partea lor să folosească găini. Vrei să spui că, din moment ce casele sunt relativ noi, sub ele nu este îngropat nimic, iar localnicii încearcă să remedieze asta.

– Da, foarte bine.

Frank părea încântat de deducția mea și m-a bătut ușor pe spate.

– Din spusele vicarului, mulți dintre localnici au crezut că războiul a fost în parte cauzat și de faptul că oamenii au întors spatele tradițiilor și au uitat să își ia precauțiile convenite, cum ar fi îngroparea unui sacrificiu sub fundație sau arderea de oase de pește în vatră... cu excepția eglefinului, desigur, a mai adăugat, apelând la o diversiune. Niciodată

să nu arzi oase de eglefin – știai asta? – pentru că nu vei mai prinde niciodată vreunul. În schimb, oasele de eglefin trebuie mereu îngropate.

– Voi ține minte, am răspuns. Spune-mi ce trebuie să fac pentru a nu mai vedea niciodată hering și o voi face imediat.

Frank a dat din cap, fiind cu totul absorbit de meandrele memoriei sale, acele momente scurte de extaz scolastic în timpul cărora pierdea legătura cu lumea din jurul său, încercând să scoată cunoașterea din toate cotloanele ei.

– Nu știu ce să faci cu heringul, a răspuns absent. Pentru șoareci însă, trebuie să atârni un smoc de tremurătoare, știi vorba aceea: „Dacă ai tremurătoare, nu ai nicio rozătoare.” Corpuri îngropate sub fundație, însă... de aici vine puzderia de fantome din sat. Știi Mountgerald, casa aceea mare din capătul High Street? Acolo bântuie o fantomă, un muncitor care a lucrat la construirea ei și a fost ucis drept sacrificiu pentru fundație. Cândva în secolul al optsprezecelea; asta e destul de recent, dacă stai să te gândești, a adăugat el meditativ. Povestea spune că la porunca stăpânului casei s-a ridicat mai întâi un zid, apoi un bloc de piatră a fost aruncat de pe acest zid pe unul dintre zidari – probabil aleseră pentru sacrificiu un individ anti-patic – care a fost îngropat în beci, restul casei ridicându-se peste el. Acum bântuie pivnița unde a fost ucis. În fiecare zi, cu excepția comemorării morții sale și în cele patru zile Străvechi.

– Zile Străvechi?

– Sărbătorile antice, mi-a explicat el, încă pierdut în notele sale mentale. Hogmanay, asta e Anul Nou, Miezul Verii, Beltane și Sărbătoarea Tuturor Sufletelor. Druizii, oamenii culturii campaniforme, picții timpurii, cu toții aveau sărbători ale soarelui și ale focului, din câte se știe. Oricum, spiritele sunt eliberate în zilele de sărbătoare și rătăcesc în voie, putând face rău sau bine celor din jur, după bunul plac. Și-a frecat bărbia, gânditor. Se pregătesc de Beltane... în apropierea echinoctiului de primăvară. Ai grijă să fii cu ochii în patru data viitoare când mai treci pe lângă curtea bisericii.

Ochii îi sclipeau amuzați, semn că ieșise din transă. Am izbucnit în râs.

– Adică aș putea da nas în nas cu câteva fantome ilustre din partea locului?

– Nu știu, a ridicat el din umeri. Să-l întrebăm pe vicar data viitoare când îl vedem, nu-i așa?

Ne-am întâlnit în foarte scurt timp cu vicarul, care era la cârciumă împreună cu cei mai mulți dintre locuitorii satului, sărbătorind cu o halbă de *Lager and Light*¹ noua sfințire a caselor.

A părut mai degrabă rușinat pentru că fusese surprins îngăduind acte de păgânism, cum ar veni, dar a ieșit din încurcătură explicându-ne că nu sunt decât niște tradiții locale cu patină istorică, la fel ca Purtatul Verdelui².

– E foarte fascinant, înțelegeți? a mărturisit el, iar eu am recunoscut oftând cântecul învățatului, așa cum recunoști cântecul sturzului.

Rezonând la chemarea unui spirit înfrățit, Frank a pornit imediat să execute dansul de împerechere al academicianului și foarte curând erau amândoi băgați până la coate în arhetipuri și paralele între superstițiile antice și religiile moderne. Am ridicat din umeri și mi-am făcut loc prin mulțime până la bar și înapoi, cu câte un pahar mare de brandy cu sifon în fiecare mână.

Știind din proprie experiență cât de dificil era să îi distragi atenția lui Frank de la o astfel de discuție, i-am luat pur și simplu mâna, i-am încolăcit degetele în jurul paharului și l-am lăsat acolo în lumea lui.

Am găsit-o pe doamna Baird adâncită într-o canapea confortabilă de lângă fereastră, bând o halbă de bere amară în compania unei persoane în vârstă, pe care mi-a prezentat-o drept domnul Crook.

– El e domnul despre care ți-am povestit, doamnă Randall, a rostit ea cu însuflețirea alcoolului și a companiei. Domnul care cunoaște toate plantele. Doamna Randall e foarte interesată de ierburile mititele, i-a mărturisit ea companionului ei, care și-a înclinat capul cu un amestec de politețe și surzenie. Le presează în cărți și așa se usucă.

– Măi să fie, așa faceți? a întrebat domnul Crook, cu o sprânceană stufoasă și albă ridicată, semn că îi trezise interesul. Eu am câteva prese – adevărate, înțelegeți? – pentru plante și altele. Le am de la nepotul meu, când a venit în vacanță de la universitate. El mi le-a adus, iar eu nu am avut inima să îi spun că nu folosesc așa ceva. Eu atârn de grindă ierburile de care am nevoie, știți, sau poate mai usuc în vreo ramă ori mai pun într-un săculeț de pânză sau într-un borcan, dar ce mai poți face cu o plăntuță după ce-o turtești ca foaia de hârtie n-am idee.

¹ Specialitate de bere limpede și slab alcoolizată, realizată prin fermentare la rece (n. red.).

² Referire la tradiția de a purta verde a celor care au sprijinit revolta irlandezilor din 1798; au fost condamnați pentru asta, deoarece era culoarea revoluționarilor care luptaseră împotriva asupririi britanice (n. tr.).

– Păi, poate să te uiți la ele, a intervenit amabilă doamna Baird. Doamna Randall a făcut câteva aranjamente frumoase din flori de nalbă și violete, din acelea pe care le poți pune într-o ramă sau atârna pe perete.

– Îhî...

Chipul brăzdat de riduri al domnului Crook nu părea foarte convins de potențialul practic al unei asemenea sugestii.

– Păi, dacă dumneavoastră vă sunt de vreun folos, cuconiță, vă dau ierbarele cu dragă inimă. N-aș fi vrut să le arunc, dar trebuie să recunosc că de mare trebuință mie nu mi-s.

L-am asigurat pe domnul Crook că aș fi încântată să folosesc ierburile ba chiar extaziată dacă mi-ar arăta unde aș putea găsi unele dintre plantele rare ale locului. M-a măsurat cu priviri severe o clipă, cu capul înclinat într-o parte asemenea unui șoim bătrân, dar în cele din urmă a părut să decidă că interesul meu era sincer. Am stabilit să ne întâlnim a doua zi dimineață pentru un tur al florei locale. Frank, din câte știam, avea de gând să se ducă la Inverness, ca să consulte niște registre la primăria de acolo, iar eu eram încântată să am un motiv pentru a nu-l însoți. Pentru mine toate registrele erau la fel.

La scurtă vreme după asta, Frank și-a luat la revedere de la vicar și am plecat spre casă în compania doamnei Baird. Eu ezitam să îi vorbesc despre sângele de cocoș de pe treptele de la intrare, însă Frank nu a avut astfel de rețineri și a supus-o unui interogatoriu entuziast privind istoria obiceiului.

– Așadar, presupun că e destul de vechi? a întrebat el, biciuind cu un băț ierburile de pe marginea drumului.

Talpa-gâștei și scrântitoarele înfloriseră, iar mugurii ghimpelui pădureț deja se umflaseră: încă o săptămână și aveau să fie în floare.

– Oh, da.

Doamna Baird mergea legănându-se cu pas repezit, fără milă față de picioarele noastre mai tinere.

– Nimeni nu știe cât de vechi e, domnule Randall. Se spune că ar fi chiar de dinainte de epoca uriașilor.

– Uriași? am întrebat.

– Chiar așa. Fionn și Feinn.

– Basmе populare galice, a remarcat Frank cu interes. Eroi, înțelegeți? Probabil cu origini nordice. Prin aceste ținuturi se întâlnesc multe influențe scandinave, până sus, de-a lungul coastei vestice. Unele nume de localități chiar sunt nordice, nu galice, cum ai crede.